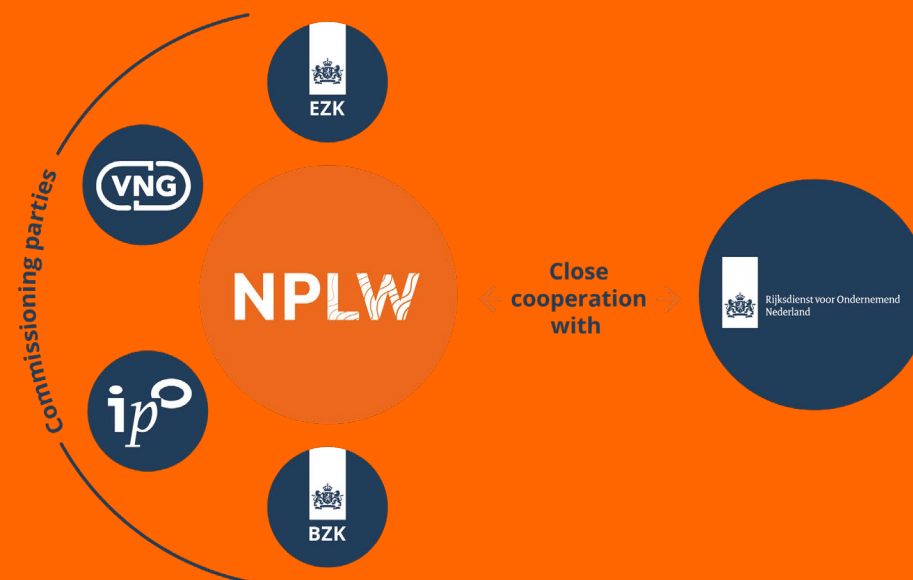

NPLW

Nationaal
Programma
Lokale Warmtetransitie

Welkom!

1. **Introductie**
2. **Doel & kernonderdelen Wcw**
3. **Wcw & gemeentelijk planproces warmtetransitie**
 - a. Vaststellen warmtekavel
 - b. Aanwijzen warmtebedrijf
 - c. Optioneel: uitgewerkt kavelplan
4. **Status Wcw & amendementen**

2. Doel Wcw

1. Vergroten van **publieke sturing**
2. Aanscherping van de **consumentenbescherming** en betere borging van de **leveringszekerheid**.
3. Ontwikkelen van collectieve warmte die **geen broeikasgassen** meer uitstoot in 2050.
4. Introduceren van transparante en kostengebaseerde **tariefregulering**

Kernonderdelen Wcw

A. Marktordening

- ✓ Gemeentelijke regierol
- ✓ Publiek meerderheidsbelang

B. Tariefregulering

- ✓ Alternatief voor gasreferentie (NMDA)
- ✓ In 3 fasen naar meer kostengebaseerde tarieven per warmtekavel (niet per warmtebedrijf)
- ✓ Tarieflimiet & vereveningsfonds
- ✓ Relatieve betaalbaarheid → fase 2

C. Verduurzaming

- ✓ Reductie/afbouwpad broeikasgassen
- ✓ Ophaalrecht restwarmte
- ✓ Duurzaamheidsprestatie op nota verbruikers
- ✓ Handhaven ACM (evt. tijdelijke ontheffing. Uiterst: intrekking)

D. Leveringszekerheid & consumentenbescherming

- ✓ De leveringszekerheid is beter geborgd
- ✓ Consumentenbescherming voor warmte is zoveel mogelijk gelijk aan die voor E&G.

E. Overgangsrecht & ingroeiperiode

- ✓ Het overangsrecht brengt bestaande warmtebedrijven onder de werking van de Wcw.
- ✓ Beoogd wordt investeringen in collectieve warmte gedurende de opbouwperiode van publieke realisatiekracht zoveel mogelijk doorgang te laten vinden.

Samenhang

Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (**Wgiw**)

- Verplicht warmteprogramma uiterlijk 31/12/2026
- Aanwijsbevoegdheid (Bgiw – binnenkort?)

Subsidieinstrumentarium

- Investeringsubsidie: WIS
- Duurzame bronnen: SDE++
- Inpandige kosten: ISDE (particulieren), SAH (sociale huurders), SVVE (VvE's)

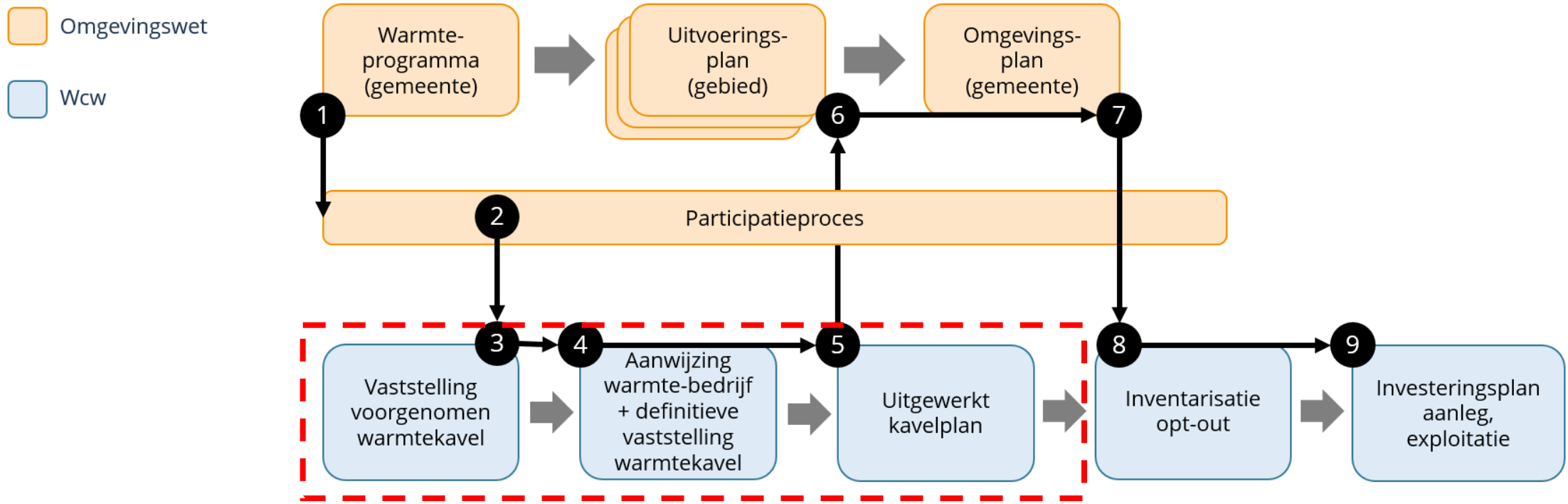
In ontwikkeling:

- Waarborgfonds: vreemd vermogen
- Nationale Deelneming Warmte (EBN?): inbreng eigen vermogen &

3. Wcw & gemeentelijk planproces

Gemeente heeft de regierol:

- Stelt warmtekavel vast (3)
- Wijst warmtebedrijf aan (4)
- Initieert uitgewerkt kavelplan en moet instemmen (5)

Inwerkingtreding Wcw

Verbod

- Verbod op het transporteren of leveren van warmte zonder aanwijzing van een warmtebedrijf.
- **Uitzonderingen op het verbod**
 - Kleinschalige levering aan maximaal 10 verbruikers.
 - Transport en levering voor industriële processen.
 - Transport en (door)levering door verhuurder aan huurder of door VvE aan haar leden.

Situaties onder de Wcw

1. Nieuwe warmtenetten

- Vaststelling van een nieuw warmtekavel met aanwijzing van een warmtebedrijf **of**
- Ontheffing bij klein collectief warmtesysteem < 1.500 aansluitingen

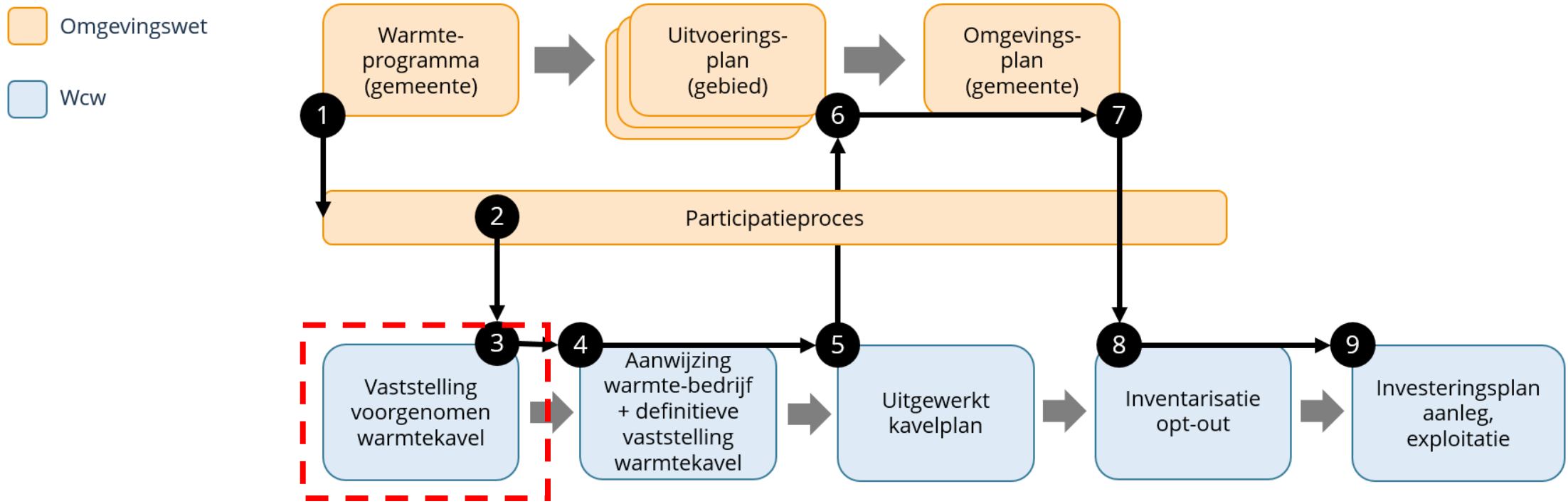
2. Bestaande warmtenetten (overgangsrecht)

- Brengt bestaande warmtenetten onder de werking van de Wcw
- Uitgangspunt: kosten/investeringen moeten kunnen worden terugverdiend (14-30 jaar).

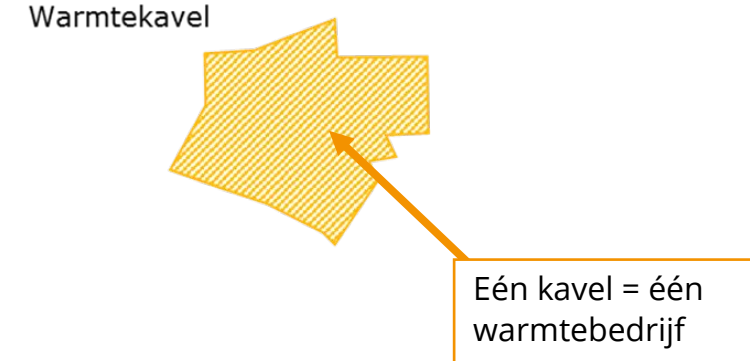
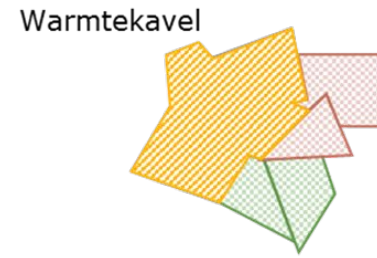
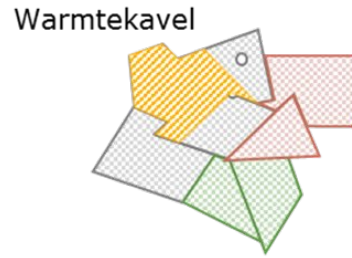
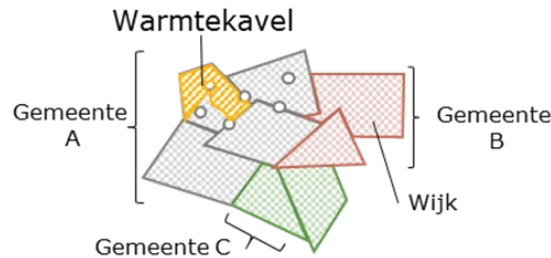
Vaststellen warmtekavel (stap 3)

Vaststelling warmtekavel: bepalen en vaststellen van de omvang van de warmtekavel op basis van criteria uit de Wcw.

Stap 3 - Warmtekavel

- **Warmtekavel:** "Een aaneengesloten gebied binnen één gemeente of meerdere gemeenten waar de mogelijkheid bestaat om een robuust collectief warmtesysteem te realiseren."

De **omvang van de warmtekavel** is zodanig dat:

- het warmtebedrijf binnen een warmtekavel een collectieve warmtevoorziening op een **doelmatige wijze kan aanleggen en exploiteren**;
- de **leveringszekerheid** naar verwachting kan worden geborgd;
- dit leidt tot een **efficiënte warmtetransitie** in één of meerdere gemeente en is daarmee gericht op het realiseren van een collectieve warmtevoorziening met de laagste nationale kosten.

Een gemeente is verplicht om bij het vaststellen van een warmtekavel te betrekken:

- de beschikbaarheid van een (potentiële) warmtebron in een nabijgelegen gemeente en
- mogelijke voornemens in een nabijgelegen gemeente.

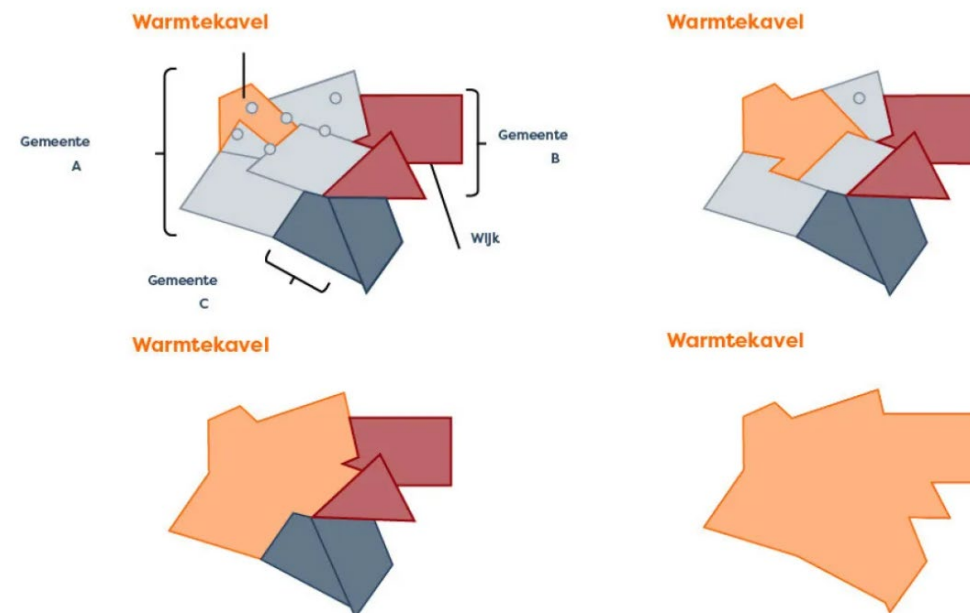
Gemeentegrensoverstijgend warmtekavel?

- Samenwerkingsvorm o.g.v. Wet gemeenschappelijke regeling.
- Zienswijze Gedeputeerde Staten

Vaststellen warmtekavel

Diverse factoren voor bepalen van de omvang van het warmtekavel

- (on)afhankelijkheid van buurgemeenten
- Beperken van administratieve lasten
- Duidelijkheid aan stakeholders
- Kostensoortialisatie
- Ruimte voor lokale initiatieven
- Systeemefficiëntie
- Schaalvoordelen financiering
- Schaalvoordelen organisatorisch

Extra informatie: [Warmtekavel vaststellen | NPLW](#)

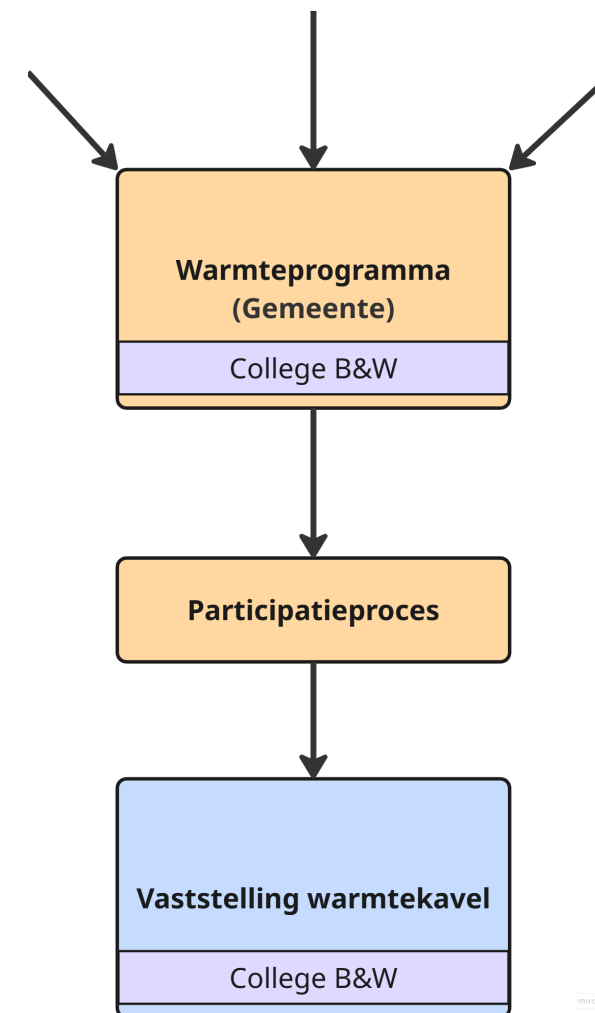
Vaststellen warmtekavel

Regie vs. expertise

- Regie betekent niet alles zelf doen (technisch / financieel / participatie).
- Breng vooraf rollen en verantwoordelijkheden in beeld
- Vroegtijdige betrokkenheid van stakeholders levert inhoudelijke expertise en voorkomt knelpunten in een later stadium.

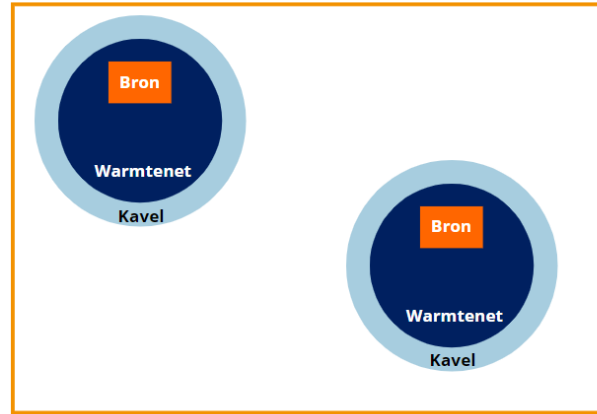
Voorbeelden van relevante stakeholders:

- (Potentiële) warmtebedrijven
- Energiecoöperaties / warmtegemeenschappen
- Netbeheerders
- Woningcorporaties
- Ondernemers
- Bewoners
- Provincie

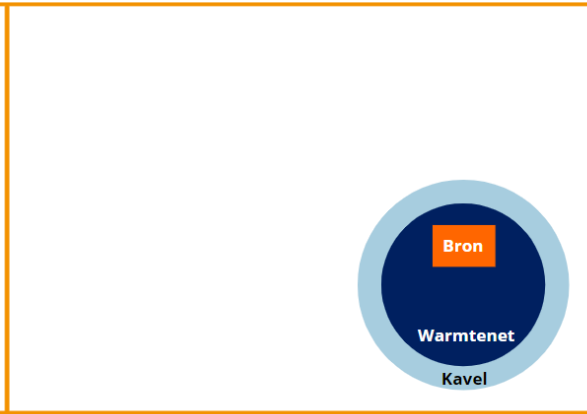

Voorbeelden warmtekavels

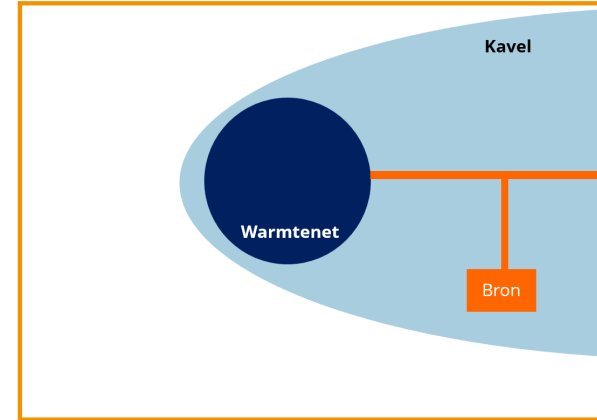
Gemeente A

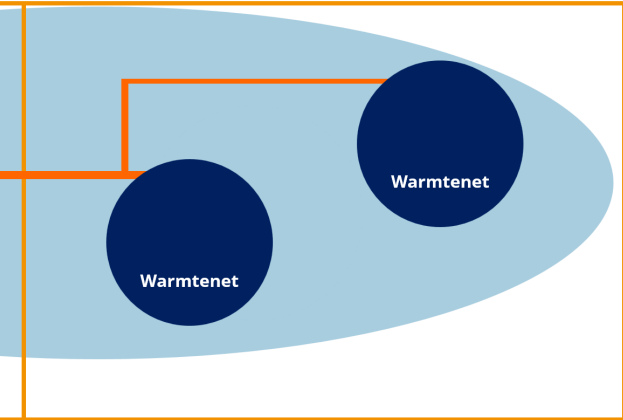
Gemeente B

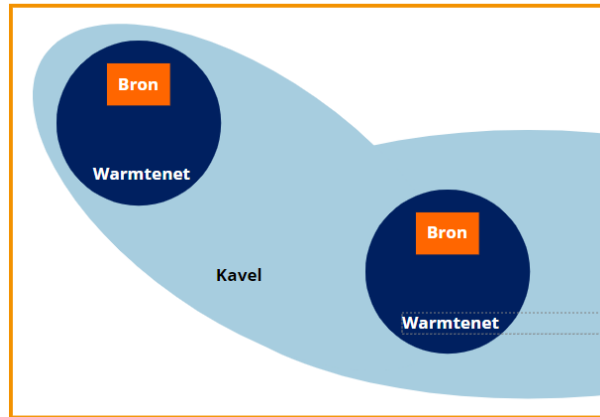
Gemeente A

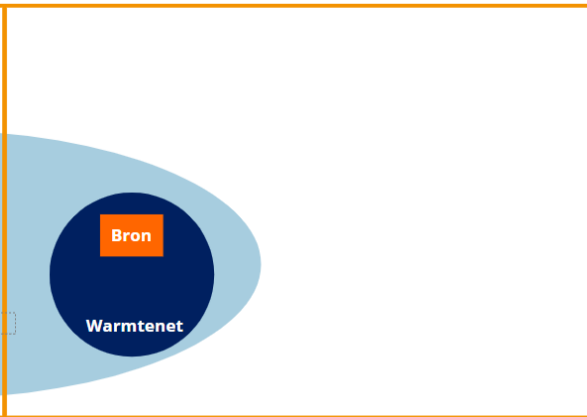
Gemeente B

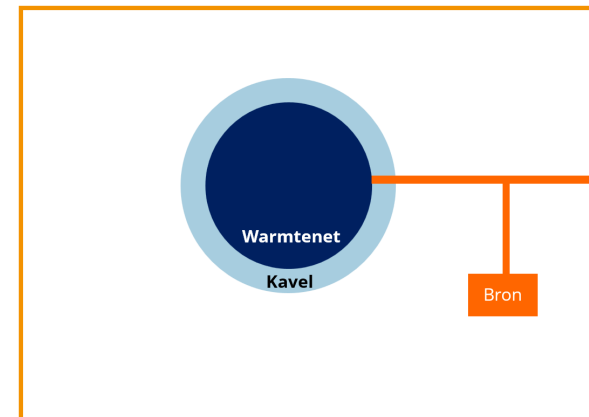
Gemeente A

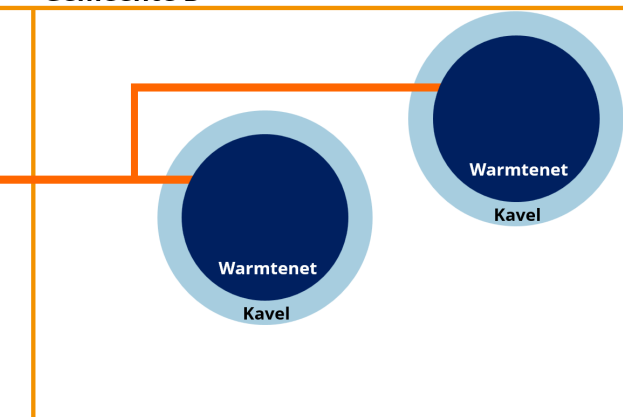
Gemeente B

Gemeente A

Gemeente B

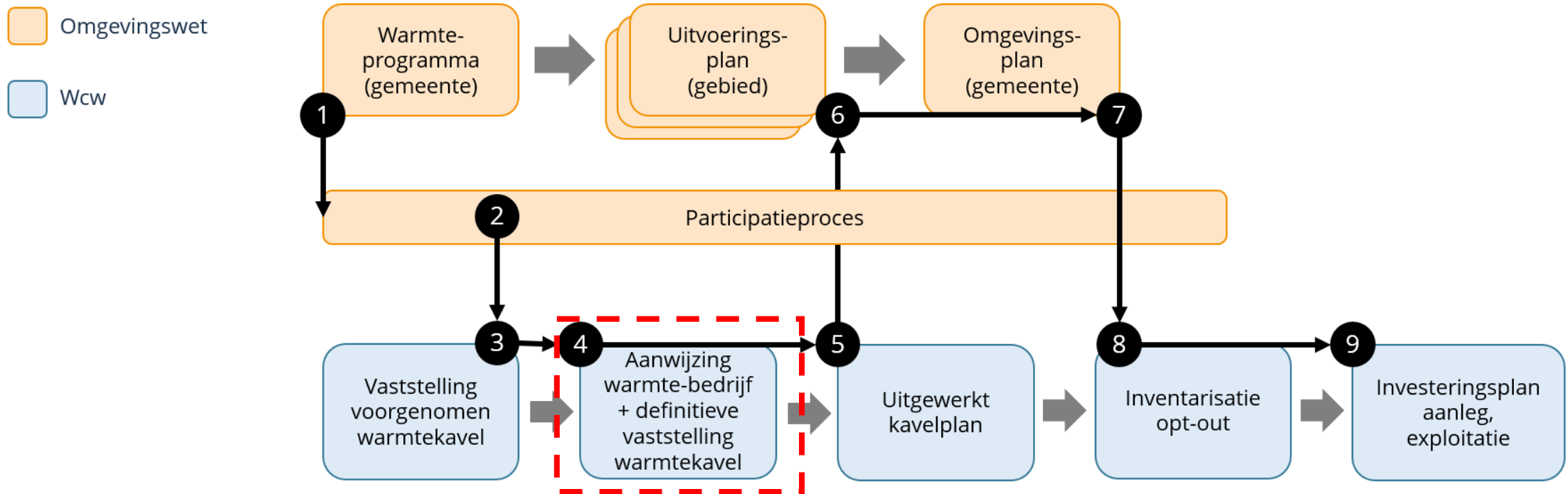

Aanpassen warmtekavel

Situatie	Reden	Voorwaarden
Verkleinen	Gebied blijkt bij nader inzien niet rendabel of technisch moeilijk aansluitbaar	- Warmtekavel moet voldoen aan wettelijke criteria - Op initiatief van en bij besluit college van B&W - Geen nieuw ACM-toets organisatorische en technische bekwaamheid nodig - Na verkleining voldoende rendement warmtebedrijf om taken en verplichtingen uit te voeren. - Warmtebedrijf moet instemmen
Vergroten	- Aangrenzend gebied blijkt technisch en economisch geschikt voor collectieve warmte - Toekomstige woningbouw of gebiedsontwikkeling maakt uitbreiding wenselijk	- Warmtekavel moet voldoen aan wettelijke criteria - Op initiatief van en bij besluit college van B&W - Nieuwe ACM toets voor organisatorische en technische bekwaamheid - Nieuwe ACM toets financiële draagkracht - Redelijk of acceptabel rendement warmtebedrijf
Samenvoegen	Eenvoudigere uitvoering, beheer en toezicht bij één samengevoegd gebied	- Warmtekavel moet voldoen aan wettelijke criteria - In beide kavels is hetzelfde warmtebedrijf aangewezen - Let op: nieuwe aanwijzingstermijn conform Wcw - Let op: verplicht samenvoegen bestaande warmtenetten onder overgangsrecht.

Aanwijzing warmtebedrijf (stap 4)

Aanwijzing publiek warmtebedrijf of warmtegemeenschap door college B&W

Aanwijzen warmtebedrijf

Uitgangspunt: integraal warmtebedrijf

Verantwoordelijk voor de heel warmteketen: voor inkoop of productie warmte, voor de aanleg, investering, exploitatie en onderhoud van het warmtenet en de levering aan de burger.

College kan alleen aanwijzen:

1. Warmtebedrijven met een publiek meerderheidsbelang.

Meer dan 50% van de aandelen in publieke handen of doorslaggevende zeggenschap publieke partij in een warmte JV; of

2. Warmtegemeenschappen. Geen publieke entiteit, maar rechtspersoon of personenvennootschap met volgende kenmerken:

1. **Lokaal gericht:** Actief als warmtebedrijf ten behoeve van de leden, vennoten of aandeelhouders.
2. **Doelgerichtheid:** Hoofddoel is het bieden van milieu-, economische, of sociale voordelen aan de leden of de lokale gemeenschap.
3. **Geen winstoogmerk:** Niet gericht op het maken van winst; focus ligt op maatschappelijke waarden.
4. **Duurzaam:** Maakt gebruik van duurzame warmtebronnen als belangrijkste energiebron.

Waarom is een publiek meerderheidsbelang noodzakelijk?

1. Betere afstemming tussen bestuurlijke keuzes warmtetransitie en bedrijfsvoering warmtebedrijf
2. Alleen regulering en toezicht achteraf niet effectief
3. Nutsvoorziening met een vitaal karakter & monopolie
4. Gemeenten hebben duidelijk aangegeven dat publiek meerderheidsbelang noodzakelijk is voor draagvlak

Uitzondering:

- **Ingroeiperiode.** Eerste 7 jaar na inwerkingtreding Wcw kunnen ook warmtebedrijven met een privaat meerderheidsbelang aangewezen worden (20-30 jaar) als een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of een warmtegemeenschap niet beschikbaar is en de gemeente hiertoe besluit.
- **Ontheffing:** bij klein collectief warmtesysteem waarmee warmte wordt geleverd aan maximaal 1500 aansluitingen.

Aanwijzing warmtebedrijf (stap 4)

Initiële Inventarisatie

- Het **College B&W** start met een inventarisatie van mogelijke warmtebedrijven die in aanmerking komen voor de aanwijzing.
- Publicatie warmtekavel + mededeling in het Staatscourant van start inventarisatie + termijn indienen aanvraag.
- Mogelijkheid voor warmtebedrijf om binnen een termijn (4 weken) het voornemen tot indienen aanvraag kenbaar te maken.
- Geen voornemen? Nieuwe mededeling of ingroeiperiode.

Aanvraag tot aanwijzing (partij)

Een formele aanvraag om aangewezen te worden als verantwoordelijk warmtebedrijf voor een specifiek warmtekavel kan uitsluitend worden ingediend:

- Bij het **College van B&W**;
- Door een **publiek warmtebedrijf** of **warmtegemeenschap**

Aanvraag tot aanwijzing (inhoud)

- De aanvraag bevat in ieder geval
 - Naam, adres en handelsregisternummer aanvrager;
 - **Besluit ACM**
 - Voldoende organisatorische en technische bekwaamheid
 - financieel in staat om taken uit te voeren.
- **Globaal kavelplan**. Dit plan geeft een indicatieve beschrijving van hoe het warmtebedrijf voornemens is het warmtekavel technisch, financieel en organisatorisch te beheren en exploiteren.

Beoordelen aanvraag

- Het **College B&W** beoordeelt een aanvraag op volgorde van ontvangst: "**Eerst-komt-eerst-maakt-systematiek**".
 - a. Het college beslist binnen acht weken na ontvangst van de volledige aanvraag.
 - b. De termijn voor het nemen van een besluit kan eenmalig met vier weken worden verlengd.
- *Tenzij er geen publieke warmtebedrijven of warmtegemeenschappen een aanvraag indienen dan **ingroeiperiode van 7 jaar**.*

Private warmtebedrijven

- **Bevoegdheid College B&W**, geen verplichting in eerste 7 jaar na inwerktreding Wcw.
- Meerdere aanvragen? Rangschikking volgens landelijk uniforme procedure op basis van:
 - Duurzaamheidsstrategie (bereiken van normen).
 - Kosteneffectiviteit en doelmatigheid van aanleg en exploitatie.
 - Borging van leveringszekerheid.
 - Participatie van toekomstige verbruikers.
 - Uitvoerbaarheid van het globaal kavelplan.

Aanwijzing Warmtebedrijf of warmtegemeenschap

- Indien privaats: Het warmtebedrijf dat het hoogste scoort in de rangschikking wordt door de gemeente aangewezen.
- De aanwijzing verleent het warmtebedrijf of warmtegemeenschap de exclusieve rechten om warmte te transporteren en te leveren binnen het warmtekavel voor een periode **van 20 tot 30 jaar**
- Integraal verantwoordelijk voor aanleg en exploitatie collectieve warmtevoorziening
- Besluit tot vaststelling van het warmtekavel en de aanwijzing van het warmtebedrijf wordt aangemerkt als één besluit i.d.z.v. Awb

Voorschriften & Beperkingen

- De gemeente kan specifieke voorschriften en beperkingen verbinden aan de aanwijzing van het warmtebedrijf. Deze kunnen betrekking hebben op de uitvoering, financiering, of andere relevante aspecten.
- *Voorschriften & Beperkingen kunnen niet verder gaan dan de verplichtingen in de wet.*

(Globaal) Kavelplan & afwijzingsgronden

Globaal kavelplan geeft een indicatieve beschrijving van de meeste elementen die ook dienen te worden opgenomen in een uitgewerkt kavelplan, met o.a.:

1. **Leveringszekerheid:** Hoe warmtecontinuïteit wordt gegarandeerd.
2. **Duurzaamheidsnormen:** Strategie om te voldoen aan CO2-uitstoot- en andere milieunormen.
3. **Warmtebehoefte:** Schatting van behoeften en installatie-eisen voor gebouwen.
4. **Netontwerp:** Schets van warmtebronnen, tracés, en temperaturen.
5. **Planning:** Tijdlijn voor aanleg en ontwikkeling.
6. **Kosten en Tarieven:** Ruwe schatting van kosten en tarieven.

Het **College B&W** kan de aanvraag **afwijzen** als:

1. Aanvraag niet volledig (globaal kavelplan en ACM-besluit);
2. De beschreven gevolgen in het globaal kavelplan zijn voor toekomstige gebruikers redelijkerwijs niet uitvoerbaar;
3. het aannemelijk is dat het globaal kavelplan voor het warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap redelijkerwijs niet uitvoerbaar is

Ontheffing

Klein collectief warmtesysteem

- kan **ontheffing** vragen van het verbod op warmtelevering
- Zowel binnen als buiten warmtekavel

Definitie collectief warmtesysteem waarmee warmte wordt geleverd aan maximaal 1500:

- a. verbruikers;
- b. huurders met elk een individuele leveringsaansluiting van maximaal 100 kilowatt; of
- c. leden van een vereniging van eigenaars of een daarmee vergelijkbare rechtsvorm met elk een individuele leveringsaansluiting van maximaal 100 kilowatt.

Bijv. buurtinitiatieven, zoals energiecoöperaties.

Ontheffing door **College B&W** voor minimaal 20 en maximaal 30 jaar

En verder o.a.:

- Geen publieke meerderheid vereist
- Minder administratieve lasten: geen globaal en uitgewerkt kavelplan en geen investeringsplan.
- Toets ACM 1x per 3 jaar (ipv jaarlijks): rapportage over organisatorisch en technische bekwaamheid, de financiële situatie en borging leveringszekerheid en duurzaamheid (en kan op bedrijfsniveau, niet per klein systeem)
- Wel dezelfde taken als een aangewezen warmtebedrijf

Ontheffing

Afwijzing van aanvraag

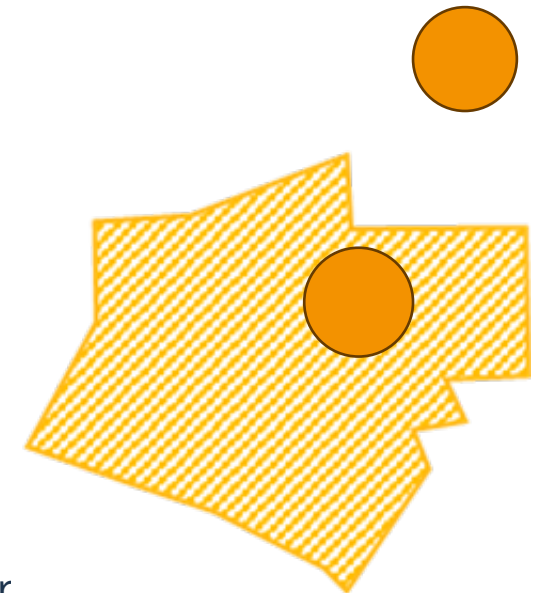
- Onvoldoende organisatorische en technische bekwaamheid of financiële in staat om taken uit te voeren.
- Systeem is onlosmakelijk verbonden aan een ander en overschrijdt **1500 verbruikers**.
- Aannemelijk dat het systeem op korte termijn geen klein systeem meer zal zijn.
- Aannemelijk dat de in de aanvraag beschreven gevolgen voor verbruikers redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn (kosten of onhaalbare aanpassing).
- Een aansluitovereenkomst met gebouweigenaar of toekomstige gebouweigenaar ontbreekt.

Binnen warmtekavel (extra)

- Het aangewezen warmtebedrijf moet aannemelijk maken dat het door de ontheffing structureel geen redelijk rendement meer kan behalen.
- Het aangewezen warmtebedrijf moet aannemelijk maken dat door de ontheffing de tarieven voor de overige verbruikers significant verhoogd zullen moeten worden.

Buiten warmtekavel (extra)

- Als het door de ontheffing moeilijk of onmogelijk wordt in dat gebied een collectieve warmtevoorziening voor een nog aan te wijzen warmtebedrijf aan te leggen, voor zover in dat gebied waarschijnlijk een warmtebedrijf aangewezen zal worden.

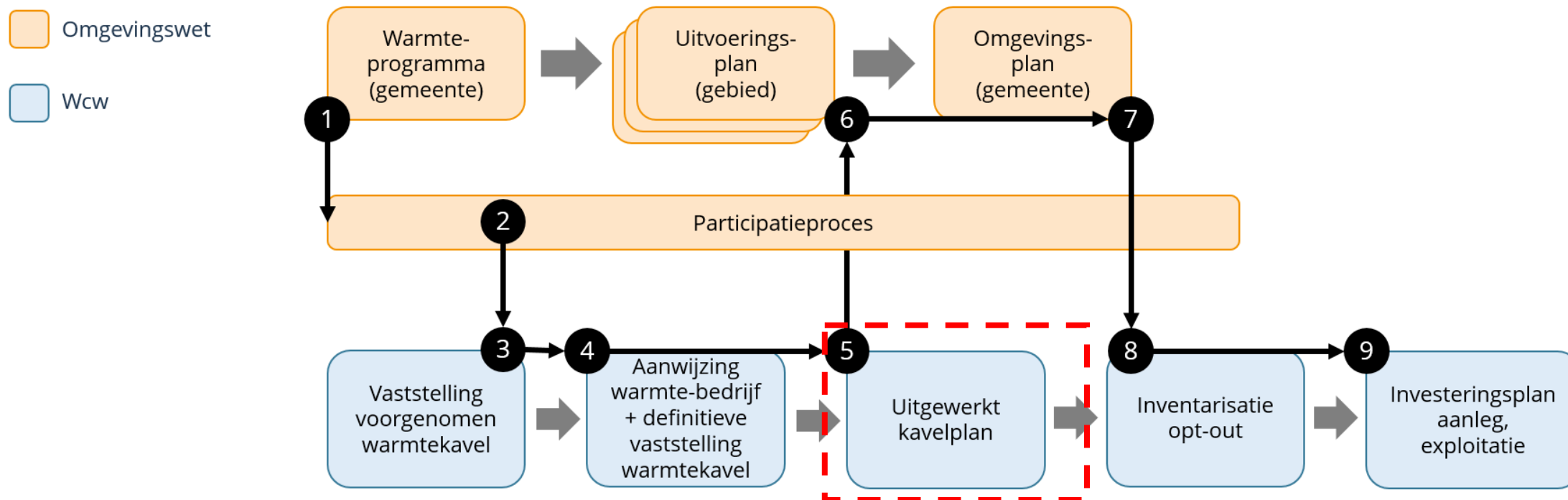

Extra: aanwijzing vs ontheffing

Verplichting	Aangewezen warmtebedrijf	Warmtebedrijf met ontheffing
Uitgewerkt kavelplan en investeringsplan vereist?	Ja, vooraf goedgekeurd door college	Nee
Financiële monitoring door ACM	Jaarlijks, per warmtekavel	Elke drie jaar, op bedrijfsniveau
Leveringszekerheids- & Duurzaamheidsrapportage	Jaarlijks	Elke drie jaar

Uitgewerkt kavelplan (stap 5)

Aanwijzing publiek warmtebedrijf of warmtegemeenschap door college B&W

Uitgewerkt kavelplan (stap 5)

Op verzoek **college B&W**. Betrekking op warmtekavel of een deel daarvan.

Verplichting voor publiek warmtebedrijf of warmtegemeenschap

- Opstellen in een door de ACM ter beschikking gesteld formulier;
- Borduurt voort op het globale kavelplan en is concreter.
- aandacht voor netontwerp,
- de planning,
- de betrokkenheid toekomstig verbruikers,
- inzage in de kosten,
- de tarieven en voorwaarden,
- de duurzaamheid en leveringszekerheid,
- de warmtebehoefte en
- de kenmerken van de binnen-installatie.

Behoeft **instemming van college B&W**.

➤ Let op limitatieve afwijzingsgrond voor gemeente: afwijking globaal kavelplan onvoldoende gemotiveerd in uitgewerkt kavelplan (tenzij in opdracht ACM).

Belangrijk:

1. Als **faseringsinstrument**: aangewezen warmtebedrijf pas integraal verantwoordelijk na instemming uitgewerkt kavelplan

Let op: Een warmtekavel kan ook wijken of gebouwen kan bevatten waar uiteindelijk (toch) geen collectief warmtesysteem wordt ontwikkeld en gerealiseerd maar een ander alternatief voor aardgas voor de hand ligt.

2. Als **bouwsteen voor het uitvoeringsplan** (stap 6).

4. Status Wcw

Status Wcw

Plenair debat Tweede Kamer

Deel 1 – 10 juni 2025

Deel 2 – 18 juni 2025
(vandaag!)

Stemming

Amendementen 24 juli 2025

Wetsvoorstel - 1 juli 2025

Inwerkingtreding Wcw 1 januari 2026?

4. Amendementen

Amendement 10

Vervangen volgorde van aanwijzing van warmtebedrijven (nu: wie eerst komt wie eerst maalt) door een inhoudelijke selectieprocedure op basis van vooraf vastgelegde criteria.

Amendement 16

Verlenging ingroeiperiode waarin ook private warmtebedrijven kunnen worden aangewezen van 7 naar 10 jaar.

Amendement 19

Een meldplicht en vrijstellingsregeling voor kleine collectieve warmtesystemen tot 1500 aansluitingen buiten een kavel of indien gebouwgebonden.

Amendement 21

Verlenging termijn aanwijzing door een termijn van 40 jaar. Minimumtermijn van 14 jaar voor uitbreiding warmtekavel en aanwijzing bestaand warmtebedrijf blijft ongewijzigd.

Check op: [Regels omtrent productie, transport en levering van warmte \(Wet collectieve warmte\) - Regels omtrent productie, transport en levering van warmte \(Wet collectieve warmte\) | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Bedankt!